

**Zoznam dohodnutých a voľných tém kvalifikačných prác
na Katedre rímskeho a cirkevného práva
so zápisom v ak. roku 2021/22**

doc. JUDr. Veronika Kleňová, PhD.

Dohodnuté témy

1) Ema Kostrošová – Kúpa nádeje a kúpa nádejnej veci v rímskom práve (DP)

Emptio spei and emptio rei speratae in Roman Law

Predmetom bakalárskej práce je kúpa nádeje, kúpa nádejnej veci a v širšom kontexte, ako kúpa „rizika“, aj kúpa dedičstva a pohľadávky.

2) Marek Nekoraník – Laesio enormis (komparácia rímsko-právnej a súčasnej rakúskej právnej úpravy) (BP)

Laesio enormis (Comparison of Roman Law and contemporary Austrian Legislation)

Predmetom bakalárskej práce je cisárom Diokleciánom udelené právo predávajúceho odstúpiť od zmluvy, ak kúpna cena nedosahuje aspoň polovicu skutočnej hodnoty predmetu kúpy a pretavenie tohto inštitútu do rakúskeho ABGB (§§ 934-935).

Voľné témy bakalárskych prác

1) Odvolanie odkazu v rímskom práve

Ademption of a Legacy in Roman Law

Predmetom bakalárskej práce je odvolanie odkazu poručiťom po zriadení testamentu. Poručiť mohol odvolať odkaz buď výslovným prejavom vôle alebo mlčky takým úkonom, ktorý bol v rozpore so zriadením odkazu, respektíve vôľou k tomu smerujúcou. Osobitné problémy so sebou prinášalo predovšetkým scudzenie odkázanej veci poručiťom, či prijatie plnenia z odkázanej pohľadávky. V prípade záujmu môže študent vybrané problémy odvolania odkazu v rímskom práve porovnať s platným českým právom.

2) Responsa prudentium a „právo tvorené právnikmi“

Responsa prudentium and the “Law made by Lawyers”

Cieľom práce je charakteristika „právnického práva“ a osobitne právnických dobrozdanií, ich vzniku, záväznosti a pomeru k obyčajovému právu v jednotlivých štádiách historického vývoja.

3) Prostitúcia z pohľadu rímskeho práva

The Prostitution from the Point of View of Roman Law

Predmetom bakalárskej práce je právna regulácia, prípadne reprobácia prostitúcie rímskym právom, a to tak vo vzťahu k slobodným osobám ako aj k otrokom.

Voľné témy diplomových prác

1) Dvojitý predaj veci v rímskom a v súčasnom občianskom práve

The Double Sale of a Thing in Roman and contemporary Civil Law

Osoba, ktorá môže, ale nemusí byť vlastníkom veci, túto v časovom slede na základe viacerých kúpnych zmlúv predá viacerým kupujúcim. Predmetom diplomovej práce sú obligačno-právne a vecno-právne následky viacnásobného predaja a tiež jeho motívy. Diplomant bude uvedené skúmať z hľadiska rímskeho práva a tiež z hľadiska moderného práva vybranej krajiny kontinentálneho alebo anglo-amerického systému.

2) Právny omyl v rímskom a v súčasnom občianskom práve

Error iuris in Roman and contemporary Civil Law

Diplomant bude skúmať relevanciu právneho omylu vo vybraných oblastiach rímskeho civilného práva s cieľom zistiť, či mala regula „*error iuris nocet*“ všeobecné uplatnenie, alebo pripúšťala výnimky. V prípade prípustnosti výnimiek diplomant tieto prípady identifikuje a zdôvodní. Diplomant môže rímsko-právnu úpravu porovnať s platným právom vybranej krajiny kontinentálneho alebo anglo-amerického systému.

3) Prijatie dedičstva v rímskom a v súčasnom občianskom práve

Acceptance of an Inheritance in Roman and contemporary Civil Law

Cieľom diplomovej práce je detailná charakteristika jednotlivých foriem prijatia dedičstva v rímskom práve, predovšetkým *cretio a pro herede gestio*. Osobitná pozornosť by mala byť venovaná predpokladu vedomosti povolaného dediča, konkrétne: Bola adícia účinná, ak mal delát nesprávnu predstavu o výške dedičského podielu, o pripojení podmienky, o splnení pripojenej podmienky, o svojom statuse (*pater familias, filius familias*)? Výstupom môže byť aj zváženie výhod a nevýhod adičného systému voči systému delačného (či už v rímskom práve, ktoré v závislosti od typu dediča poznalo obidva systémy, alebo vo zvolenom modernom právnom poriadku).

JUDr. Štefan Zeman, PhD.

Dohodnuté témy

1.) Andrea Mičudová - Reforma VI. knihy Kódexu kánonického práva alebo zmeny v sankciách Cirkvi uskutočnené pápežom Františkom (BP)

Reform of the sixth book of the Code of Canon Law or changes in the sanctions of the Church made by Pope Francis

Práca bude zameraná na komplexnú analýzu posledných rozsiahlych reformných zmien trestného kánonického práva, ktoré prostredníctvom apoštolskej konštitúcie *Pascite gregem Dei* uskutočnil pápež František s účinnosťou od 8. decembra 2021. Predmetná reforma sa výrazne dotkne znenia celej VI. knihy Kódexu kánonického práva a mnohými je dokonca považovaná za najvýznamnejšiu zmenu samotného Kódexu od jeho vyhlásenia v roku 1983. Reformou sa zavádzajú nielen viaceré nové tresty, ale niektoré z nich sa rozširujú okrem klerikov už aj na všetkých veriacich, ako dôsledok skutočnosti, že dnes majú neklerici väčšiu účasť aj na živote Cirkvi a vykonávaní ministérií a úradov. Okrem iného sa stanovujú aj efektívnejšie intervenčné nástroje na prevenciu a nápravu trestných činov, upravuje sa premlčacia doba, atď. Katolícka cirkev tak reaguje na zmenenú spoločenskú situáciu, ako aj na závažné zistenia z posledných rokov z vnútrocirkevného prostredia.

2) Anna Friščíková - Odlúčenie manželov v práve Katolíckej cirkvi (BP)

Separation of spouses according to the Law of Catholic Church

Platne uzavreté sviatostné a dokonané manželstvo je v Katolíckej cirkvi ľudskou mocou nerozlučiteľné. V živote však existujú výnimočné situácie, na ktoré musí reagovať aj právo. Takým je aj zánik nesviatostného alebo sviatostného, no nedokonaného manželstva, čo v praxi znamená zrušenie účinkov manželstva okamihom nastúpenia skutočnosti, ktorá spôsobuje jeho zánik s účinkami do budúcnosti. To je zároveň kľúčový znak na odlíšenie zániku manželstva podľa kánonického práva od inštitútu vyhlásenia manželstva za neplatné, kde sa musí vždy zisťovať jeho nulita. Podľa toho, aká skutočnosť je právnym dôvodom zániku manželstva, kánonické právo rozoznáva zánik manželstva smrťou jedného alebo oboch manželov, zánik manželstva rozviazaním manželského zväzku a zánik manželstva uzavretím nového manželstva. Kódex kánonického práva vo svojej systematike uvádza v tomto kontexte aj inštitút odlúčenia manželov pri trvaní manželského zväzku. Uvedené inštitúty budú predmetom spracovania predmetnej bakalárskej práce.

Voľná téma bakalárskej práce

1) Rímsky pápež - jeho postavenie a voľba v práve Katolíckej cirkvi.

The Roman Pontiff - his position and election in the Law of Catholic Church.

Predmetom práce bude analýza postavenia, práv a povinností pápeža, resp. jeho voľba. V úrade pápeža totiž pretrváva úloha, ktorú Pán zveril Petrovi, prvému z apoštolov, a ktorá sa odovzdáva jeho nástupcom. Pápež je tak hlavou kolégia biskupov, zástupca Krista a pastier celej Cirkvi na zemi, v ktorej má najvyššiu, plnú, bezprostrednú a univerzálnu riadnu moc, ktorú môže vždy slobodne vykonávať. Jeho úrad a primát je tak stredobodom záujmu už celé storočia a jeho voľba je vždy výnimočnou historickou udalosťou.

Voľné témy diplomových prác

1) Sviatosti ako nástroj posväcovania Cirkvi.

The sacraments as an instrument of sanctification of the Church.

Posväcovacia úloha Cirkvi je jej najdôležitejším poslaním, keďže spása duší je najvyšším zákonom. Sviatosti Nového Zákona, ustanovené Kristom a zverené Cirkvi, sú pritom znakom a prostriedkami, ktorými sa viera vyjadruje a upevňuje osobitným spôsobom, a prostredníctvom ktorých sa vzdáva kult Bohu a uskutočňuje sa posväcovanie ľudí. Predmetom práce tak bude analýza sviatostí ako takých, resp. vybraných sviatostí, ich právneho, teologického ako aj liturgického základu a ich prínos k spáse veriaceho človeka a sveta vôbec.

2) Manželstvo v práve Katolíckej cirkvi

Marriage in the Law of the Catholic Church.

Manželstvo je osobitným právnym inštitútom, pričom Katolícka cirkev k nemu prechováva osobitnú úctu a rešpekt, keď hovorí dokonca o jednote a nerozlučiteľnosti manželstva ako jeho podstatných vlastnostiach. Kódex kánonického práva obsahuje veľmi vyzretú a hlbokú právnu reguláciu manželstva, prostredníctvom ktorej chce Cirkev chrániť manželskú zmluvu, ktorou muž a žena ustanovujú medzi sebou spoločenstvo celého života na dobro manželov ako detí. Predmetom práce tak môže byť právna regulácia manželstva, alebo aspoň jeho vybraných inštitútov, keďže ide o mimoriadne pestrú oblasť kánonického práva, kde možno vychádzať aj z bohatej kazuistiky a rozhodovacej činnosti cirkevných súdov.

Mgr. Dávid Maukš

Dohodnutá téma

1) Hašková Marion Laura - Typy obligačne pôsobiacich odkazov v prameňoch rímskeho práva

Types of Obligatory Binding Legacies in Sources of Roman Law

Voľné témy bakalárskych prác

1) Quarta Falcidia

(Quarta Falcidia)

Bakalárska práca sa zameria na inštitút falcidiánskej kvarty, ktorá sa využívala v prípadoch nadmerného používania odkazov v testamente. Výsledkom bakalárskej práce bude detailná charakteristika falcidiánskej kvarty prostredníctvom exegézy rímskych prameňov.

2) Postúpenie pohľadávky v rímskom práve

Assignment of Claim in Roman Law

Bakalárska práca predstaví osobitné spôsoby postúpenia pohľadávky v klasickom rímskom práve, keďže v tomto období ešte neexistovala moderná cesia tak, ako ju poznáme v súčasnom práve. Študent sa zameria na vybrané spôsoby postúpenia pohľadávky a podrobne vysvetlí

základné rozdiely a popíše aké riziká a nedostatky znášal konkrétny spôsob prevodu v porovnaní s modernou cesiou.

3) Urážka v rímskom práve

(Iniuria in Roman Law)

Prostredníctvom exegézy rímskych prameňov študent charakterizuje skutkovú podstatu urážky, zmapuje jej historický vývoj od Zákona XII. tabúl' a vymedzí okruh sankcií, ktoré bolo možné za tento delikt udeliť.

4) Vplyv križiackych výprav na vývoj cirkevného práva

Impact of Crusades on development of Church Law

Bakalárska práca sa zaoberá vplyvom križiackych výprav na formovanie cirkvi a rytierskych reholí na území Blízkeho východu. Vymedzuje a špecifikuje právotvornú činnosť Svätej stolice počas krížových výprav. Stanoví hlavné právne východiská synod v Piacenze, Clermonte a koncilu v Nábluse na križiacke štáty a cirkevnú štruktúru. Hlavnou časťou práce je štruktúra a organizácia cirkvi v križiackych štátoch na území Levantu a vnútorná organizačná štruktúra rytierskych reholí (Rád Maltézskeho rytiera–Johaniti, Templárski rytieri, Rád Nemeckých rytierov...) podľa regule Sv. Augustína a ideálu kresťanského rytiera. Práca stanovuje aj základné právne postavenie a vzťah rytierskych reholí k štátnej moci v križiackych štátoch, predovšetkým Jeruzalemského kráľovstva.

5) Vývoj cirkevného práva v Československu počas komunizmu

Development of Church Law in Czechoslovakia during Communism

Zmyslom bakalárskej práce je vymedziť právne postavenie cirkvi v období od roku 1948 do roku 1989. Základným výskumným predpokladom je analýza ústavných ustanovení (§15–§17) vo vzťahu k cirkvi a nasledujúcemu vývoju, právne postavenie a zriadenie Štátneho úradu pre cirkevné záležitosti vo vzťahu k cirkvi, analýza proticirkevného zákonodarstva (zákon č. 217 a zákon č. 218 z roku 1949) a 5 vládnych nariadení, predovšetkým nariadenia č. 219/1949 Zb. o hospodárskom zabezpečení rímskokatolíckej cirkvi štátom a zákona č. 46/1948 Zb., ktorým začal vyvlastňovací proces cirkevných, zmenu cirkevného školského systému podľa zákon č. 58/1950 Zb. o vysokých školách v súvislosti s nariadením č. 112 z roku 1950, analýza dekrétu Kongregácie pre náuku viery a udalostí, ktoré mali významný vplyv na právny status cirkvi v štáte ako tzv. barbarská noc, zrušenie Gréckokatolíckej cirkvi alebo Pražská jar. Práca sa zaoberá aj príslušnou dobovou judikatúrou s predstaviteľmi cirkvi počas tzv. monster procesov.

Voľné témy diplomových prác

1) Rei vindicatio v rímskom práve

Rei vindicatio in Roman Law

Diplomová práca komplexne rozoberie žalobu na vydanie veci z hmotnej i procesnej stránky, na čo budú slúžiť predovšetkým základné pramene rímskeho práva. Študent sa zameria na čiastkové otázky reivindikačnej žaloby, ktoré ho pri skúmaní zaujmú.

2) Úloha sudcu v rímskom civilnom procese

The Role of the Judge in the Roman Civil Process

Diplomová práca komplexne rozoberie úlohu a postavenie sudcu v rímskom civilnom procese, predovšetkým predstaví jeho kompetencie, vzťah k prétorovi a možnosti rozhodovať súdne spory. Študent sa vyššie uvedené tvrdenia pokúsi charakterizovať v historickom vývoji rímskej ríše a následne načrtne akým smerom sa uberala rola sudcu v neskoršom vývoji, po zániku rímskej ríše v Európe.